

Förordning om gemensam lista för säkra 2015/16:FPM6 ursprungsländer

Justitiedepartementet

2015-10-13

Dokumentbeteckning

KOM(2015) 452

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU och om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och om ändring av direktiv 2013/32/EU

Sammanfattning

Förslaget syftar till att EU gemensamt upprättar en lista över säkra ursprungsländer för att underlätta för alla medlemsstater att använda samma förfaranden. Förslaget avser bidra till harmonisering av regelverket och en ökad effektivitet i asylprocessen när det gäller asylansökningar som är uppenbart ogrundade samt förhindra sekundära förflyttningar av personer som söker asyl. Kommissionen föreslår att Albanien, Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Montenegro, Kosovo, Serbien samt Turkiet tas upp på den gemensamma listan.

Regeringen välkomnar förslaget om en förordning för att upprätta ett system med säkra ursprungsländer. En gemensam lista bör omfatta länderna på västra Balkan, men inte Turkiet. Ett system med säkra länder ersätter inte en rättssäker och individuell prövning.

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionens förslag är en uppföljning av den europeiska migrationsagendan som presenterades den 13 maj 2015 (2014/15:FPM36) i vilken kommissionen uttryckte ambitionen att stärka bestämmelserna om säkra ursprungsländer i asylprocedurdirektivet (2013/32/EU). Detta välkomnades av Europeiska rådet i slutsatserna vid mötet den 25-26 juni 2015. Den 20 juli 2015 antog rådet slutsatser om säkra ursprungsländer. Kommissionen presenterade förslaget om en förordning den 9 september 2015.

1.2 Förslagets innehåll

I asylprocedurdirektivet ges möjlighet för medlemsstaterna att på nationell nivå fastställa en lista över säkra ursprungsländer. Direktivet medger också särskilda förfaranderegler, som till exempel ett påskyndat förfarande vid uppenbart ogrundade ansökningar. Genom förslaget förstärks tillämpningen av bestämmelserna om säkra ursprungsländer. Behovet av att göra en individuell prövning i varje asylansökan kvarstår.

De tredjeländer som är säkra ursprungsländer ska framgå i bilagan till förordningen. Kommissionen ska regelbundet se över situationen i dessa länder med hjälp av en rad olika informationskällor och med stöd av bl.a. UNHCR samt stödkontoret för asylfrågor (EASO). Eventuella ändringar i listan antas enligt ordinarie lagstiftningsförfarande. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter för att tillfälligt ta bort ett tredjeland från listan. Om situationen i ett tredjeland som befinner sig på listan plötsligt förändras ska kommissionen kunna besluta om att ta bort det landet från listan under ett år samt vid behov förlänga perioden ytterligare ett år.

Kommissionens förslag till förordningen innebär en ändring av artiklarna 36 och 37 i asylprocedurdirektivet som får till följd att ett tredje land kan fastställas som ett säkert ursprungsland såväl genom nationella listor som genom att tas upp på EU:s gemensamma lista över säkra ursprungsländer.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Sverige har inte ett system med en lista över säkra ursprungsländer utan en ordning med s.k. uppenbart ogrundade asylansökningar och möjligheten att besluta om omedelbar verkställighet av ett avlägsnandebeslut. Genom förslaget till förordning blir bestämmelserna om en gemensam lista över säkra ursprungsländer direkt tillämpliga i Sverige. Några författningsändringar för att den gemensamma listan ska bli gällande i Sverige krävs därför inte. Däremot ses nu över om och vilka anpassningar i

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget medför inga konsekvenser för EU:s budget. Även om Sverige inte har en nationell lista strävar Migrationsverket mot att minska antalet uppenbart ogrundade ansökningar. En gemensam EU-lista skulle kunna minska antalet uppenbart ogrundade ansökningar inom EU. De ekonomiska konsekvenserna är dock svårbedömda.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget om en förordning för att upprätta ett system med säkra ursprungsländer. En gemensam lista medger ett påskyndat förfarande för uppenbart ogrundade ansökningar. På så sätt kan EU:s ansvar för att bereda skydd till personer med skyddsbehov öka

En gemensam lista bör omfatta länderna på västra Balkan, men inte Turkiet.

Ett system med säkra länder ersätter inte en rättssäker och individuell prövning.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Den absoluta majoriteten av medlemsstaterna är för förslaget att inrätta en gemensam lista över säkra ursprungsländer.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget grundas på artikel 78.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

Kommissionens bedömning är att förslaget, som syftar till upprättande av en gemensam lista över säkra ursprungsländer på unionsnivå, kommer att underlätta för alla medlemsstater att använda samma förfaranden. Förslaget bidrar även till harmonisering av regelverket. Det övergripande målet för den föreslagna åtgärden kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna utan kan bättre uppnås av unionen.

Enligt kommissionens bedömning går de föreslagna ändringarna av den befintliga lagstiftningen inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet, enligt proportionalitetsprincipen. EU:s gemensamma lista över säkra ursprungsländer kommer att upprättas i enlighet med kriterierna i asylprocedurdirektivet för att fastställa säkra ursprungsländer, och det kommer att göras en regelbunden översyn av länderna i den gemensamma förteckningen. De föreslagna ändringarna av direktivet är begränsade till vad som är nödvändigt för att säkerställa att de bestämmelser som rör tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland är tillämpliga på tredjeländer som ingår i EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer.

Regeringen delar kommissionens uppfattning om subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

En lägesrapport om förslaget kommer att ges vid rådet för rättsliga och inrikes frågor den 8-9 oktober 2015.

4.2 Fackuttryck/termer